

SUHHDANNE

Ennuste

SYKSY

2024

s. 8

Suhdanne kääntyi, mutta Suomi jäämässä euroalueen surkeimmaksi suoriutujaksi

ETLA

4

Kehysriihen kasvu-
paketille isot odotukset,
arvioi Aki Kangasharju

12

Laskevat korot
tukevat talouskasvua

28

Työkäinen väestö
kasvussa pitkästä aikaa

SUHDANNE

Suhdanne Ennuste Syksy 2024

Julkistamispäivä: 17.9.2024.

Kaikki Etlan vapaasti ladattavat ennusteet löytyvät säännöllisesti päivitettäviltä suhdanne.fi-sivuilta tai osoitteesta www.etla.fi/ennusteet. Suhdanne.fi-sivustolta löytyvät myös kaikki Suhdanteen taulukot ja kuvat erikseen ladattavaksi.

ISSN: 0787-9342.

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos ETLA

Arkadiankatu 23 B, 00100 Helsinki

www.etla.fi

Sisällys

Talouspolitiikka

Ensi kevääksi luvatulle kasvupaketille on syntymässä suuret odotukset..... 4

Suhdanteen yhteenveto..... 6

Kansainvälinen suhdannekehitys..... 11

Ulkomaankauppa..... 15

Investoinnit 19

Yksityinen kulutus..... 21

Julkinen talous 24

Työllisyys 27

Hinnat ja kustannukset..... 30

Ennusteryhmä..... 33

Ensi kevääksi luvatuille kasvupaketille on syntymässä suuret odotukset

 Aki Kangasharju, Toimitusjohtaja, ETLA

Suomessa tuottavuus kasvaa edelleen muita hitaammin. Talouspolitiikan suhteellisesti suoraivaisiin tehtävä on varmistaa tuulivoimaan perustuvan kilpailuedun realisoituminen. Vaikeinta on saada hyvinvointipalvelujen tuottavuus kasvuun. Talouspolitiikan reaktiot molempiin haasteisiin vaikuttavat toistaiseksi liian pieniltä, mikä lisää odotuksia ensi kevääksi luvatuille suuremmalle kasvupaketille.

Talouspolitiikan painopiste on ollut 2010-luvulta alkaen työllisyyden lisäämisessä, sote-uudistuksessa

ja julkisen sektorin säästöissä. Työllisten määrä suhteessa työikäisiin onkin noussut jo korkeammaksi kuin kertaakaan sitten 1960-luvun. Sen sijaan sote- ja säästöohjelmassa on vielä paljon tehtävää.

Näiden rinnalla talouspolitiikassa on kuitenkin panostettava voimakkaammin tuottavuuskasvun edellytyksiin.

Suomen talouskasvu käynnistyi vuonna 2015 vuosikymmenen alun pahan alamäen jälkeen. Käänteestä huolimatta arvonlisä työtuntia kohti kasvoi vuosina 2015–2023 yli kolme prosenttiyksikköä vähemmän kuin muissa Pohjoismaissa ja puolitoista prosenttiyksikköä vähemmän kuin euroalueella. Työllisyyden kehitys on ollut osin jopa parempaa kuin verrokeilla, joten elintasomielessä olemme pysyneet muiden vauhdissa vuodesta 2015 alkaen.

Suomen tuottavuus on kasvanut erityisen hienosti tietotekniikkapalveluissa ja muissa niin sanotuissa tietointensiivisissä palveluissa. Näiden alojen kontribuutio koko talouden tuottavuuskasvuun on ollut jopa suurempi kuin muissa Pohjoismaissa tai euromaissa ja yhtä suuri kuin koko Suomen tuottavuuskasvu yhteensä. Muut alat yhteen laskettuna eivät siis tuoneet Suomeen lainkaan tuottavuuskasvua vuosina 2015–2023.

Tuottavuuskasvumme ongelmat kumpuavat rakentamisesta, jakelupalveluista (kauppa, hotellit, ravintolat ja kuljetus), tehdasteollisuudesta ja julkisluonteisista palveluista (julkisen sektori sekä yksityisen koulutus- ja sotepalvelut). Näillä aloilla tuottavuuden kontribuutio koko talouden elintason on ollut sekä euroaluetta että muita Pohjoismaita pienempää (ks. kuviossa vertailu euromaihin).¹

Talouspolitiikassa olisikin otettava huomioon erityisesti näiden heikosti kehittyneiden alojen tuottavuusongelmat.

Tavoite on haastavinta saavuttaa hyvinvointipalveluissa, joissa palveluiden vaikutuksia on vaikea tunnistaa tuottavuusmittauksessa. Tehtävän vaatavuus ei kuitenkaan saa olla syy sille, etteikö näidenkin palveluiden tuottavuutta pitäisi yrittää parantaa.

Hallitus on jyvittänyt hyvinvointialueille säästöjä, joita pitäisi saada aikaan prosesseja sujuvoittamalla. Tavoitteen saavuttaminen on jäämässä toiveiden varaan. Ohjelmalta puuttuu konkretia samalla tavalla kuin edellisten hallitustenkin aikana.

Tarve on suuri, sillä julkisluonteisten palveluiden ongelmat heijastuvat koko yhteiskuntaan. Sotealan ulkopuoliset työtunnit ovat tällä hetkellä jopa pienemmät kuin 2010-luvun alussa, jolloin eläkeikäisten osuuden jyrkkä nousu alkoi. Kun työtunnit painottuvat heikkenevän tuottavuuden hoiva- ja hoitotyöhön,

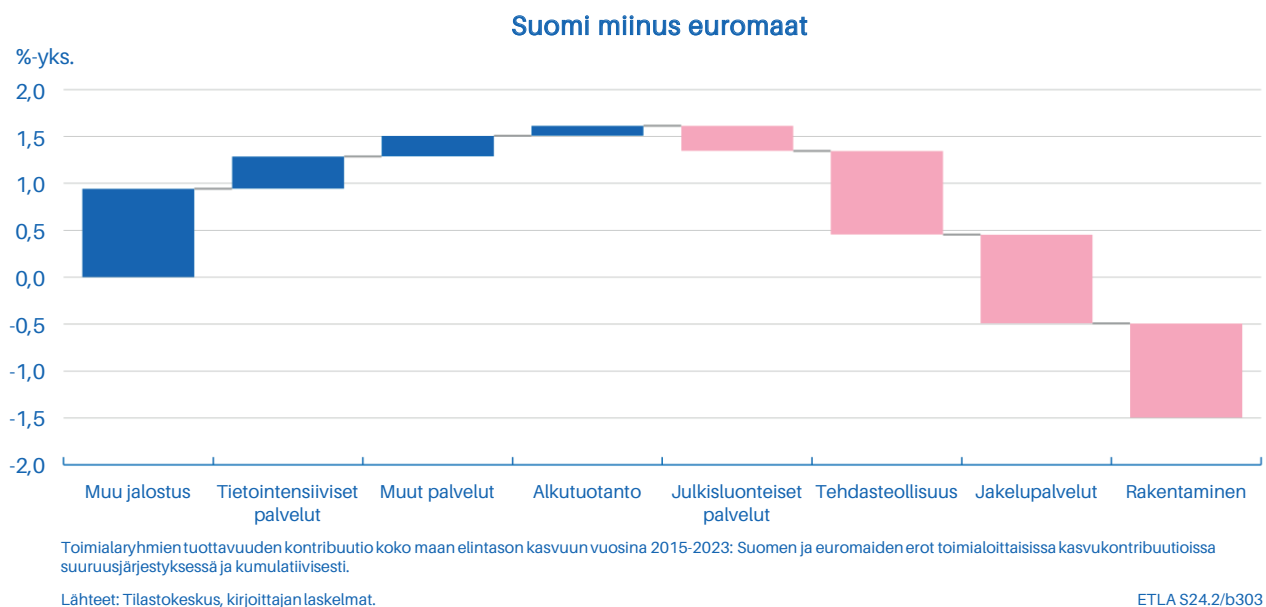
tekijöitä riittää vähemmän tuottavuutta parantaville aloille.

Tuottavuustavoitteeseen päästään suhteellisesti helpommin puhtaan siirtymän teollisuudessa, jossa Suomelle on paljastunut pitkäaikainen kilpailuetu maalle sijoitettavien tuulipuistojen ansiosta.

Parlamentaarinen t&k-ohjelma tuottaa Suomelle uusia ideoita pitkällä aikavälillä. Puhtaan siirtymän investoinnit pitäisi saada kuitenkin nousuun heti, sillä läheisimmässä kilpailijamaissamme Ruotsissa panostukset ovat jo merkittävät.

Suomen hallituksen nopeammin vaikuttavia tuottavuustoimia ovat määräaikainen investointikannustin sekä Teollisuussijoitus Tesin pääomitus.

Toimet ovat tervetulleita, mutta taitavat jäädä liian pieniksi tarpeisiin nähden. Ensi kevään kehysriihen luvutulle suuremmalle kasvupaketille on syntymässä suuret odotukset. •

¹ Pilkoin kansantalouden elintason (arvonlisä/asukas) nousun vuosina 2015–2023 toimialojen kontribuutioiksi koko maan tuottavuuskasvuun (arvonlisä/työtunnit) ja työllisyyskasvuun (työtunnit/asukas). Näiden kasvuasteiden summa vastaa tunnetusti likimain koko maan elintason kasvua. Analyysissä oli mukana 61 kirjain- ja 2-numerotason toimialaa yksityiseltä sektorilta sekä kotitalous- ja julkinen sektori aggregaattina (kaikista 2-numerotason toimialoista ei ole vielä olemassa vuoden 2023 tietoja).

Suhdanteen yhteenveto

Suhdanne on kääntynyt, mutta kasvu käynnistyy hitaasti

- ☑ **SUOMEN BRUTTOKANSANTUOTE SUPISTUU** tänä vuonna 0,2 prosenttia eli jää lähestulkoon viime vuoden tasolle. Vaikka bkt kääntyi jo alkuvuonna hienoiseen kasvuun, jää loppuvuodenkin kasvu vaimeaksi. Ensi vuonna Suomen bkt kasvaa 1,4 prosenttia.
- ☑ **YKSIKÄÄN KYSYNTÄERÄ EI KASVA** merkittävästi tänä vuonna. Investoinnit supistuvat edelleen, vaikka julkiset investoinnit paikkaavat yksityisten investointien heikkoutta. Yksityinen kulutus kasvaa vain aavistuksen viime vuodesta. Sopeutustoimet jarruttavat julkisen kulutuksen kasvua. Myös viime vuonna bkt:ta heiluttaneiden varastojen kehitys normalisoituu. Kansainvälinen kysyntä ei riitä vetämään vientiä kasvuun vielä tänä vuonna.
- ☑ **INVESTOINTIEN KASVU KÄYNNISTYY** kunnolla ensi vuonna, mutta yksityisen kulutus jää yhä vaisuksi. Julkinen kulutus ei hallituksen sopeutusohjelman myötä tue kasvua ensi vuodesta alkaen.
- ☑ **ENNUSTEEN NEGATIIVISET RISKIT** liittyvät geopolitiikkaan ja protektionismiin. Rahapolitiikan keveneminen ennakoitua nopeammin on positiivinen riski.
- ☑ **TYÖTTÖMYYSASTE NOUSEE** tänä vuonna 8 prosenttiin, mutta laskee jo ensi vuonna 7,6 prosenttiin. Työllisyysaste laskee tänä vuonna väliaikaisesti.
- ☑ **KULUTTAJAHINTAINFLAATIO** pysyy varsin matalalla tasolla ennustejakson aikana ja on ensi vuonna 1,3 prosenttia korkokehityksen painamana.
- ☑ **JULKINEN ALIJÄÄMÄ** pysyy 3 prosentin tuntumassa vuoteen 2026 saakka, jolloin velkasuhde ylittää 83 prosenttia.

SUOMEN TALOUS ON JÄÄMÄSSÄ tänä vuonna euroalueen surkeimmaksi suoriutujaksi. Bruttokansantuotteen lasku pysähtyi jo vuoden vaihteessa, ja alkuvuonna taloutemme alkoi päästä uudelleen jaloilleen. Ennustamme silti bruttokansantuotteen supistuvan 0,2 prosenttia tänä vuonna.

Loppuvuodelle on hyviä syitä odottaa suhdanteen pirstymistä: Euroopan keskuspankin koronlaskut, hidastunut inflaatio ja korkeammat palkat yhdessä vientimarkkinoidemme elpymisen kanssa. Eurooppa onkin elpymässä. Nollakasvuvuoden jälkeen myös EU:n ja euroalueen taloudet pinnistivät alkuvuonna lievään nousuun – vaimeaan, mutta odotuksia parempan.

Suomen talouden kannalta Euroopan pirstyminen tuli vain ”väärästä suunnasta”. Eteläisen Euroopan matkailun ja muun palvelusektorin kukoistus ei meitä auta. Päinvastoin se kiihdytti palvelusektorin hintojen, eli pääasiassa palkkojen, nousua, ja siten viivästytti Euroopan keskuspankin koronlaskuja.

Harmillista on, että tärkeimpiin kauppakumppaneihimme kuuluvan Saksan tilanne on samankaltainen kuin meillä. Saksan talouskehitys on tänä vuonna jäämässä suurten G7-maiden hännänhuipuksi. Rahapolitiikan keventyessä ja lyhyen aikavälin suhdanteen normalisoituessa jäljelle jäävät niin Suomessa kuin Saksassakin syvemmät talouden rakenteiden ongelmat. Saksan talousmalli on perustunut vientiin suuntautuvaan teollisuuteen, jolle energian hintojen nousu oli kova isku – kuten Saksan yhteiskunnalle laajemminkin.

Saksan talous kasvoi pitkään viennistä Kiinan kasvaville markkinoille. Nyt vientivetonen talous kärsii kaupanesteistä ja Kiinan muuttumisesta yhä enemmän asiakkaasta kilpailijaksi. Samalla kun Saksan valtio tukee voimakkaasti tiettyjä aloja, kuten puolijohdeteollisuutta, siirtävät muiden alojen yritykset tehtaitaan jo Kiinaan, lähemmäs asiakkaitaan. Lisäksi Saksa kärsii ikääntyvästä väestöstä sekä julkisten koulutus- ja infrainvestointien puutteesta.

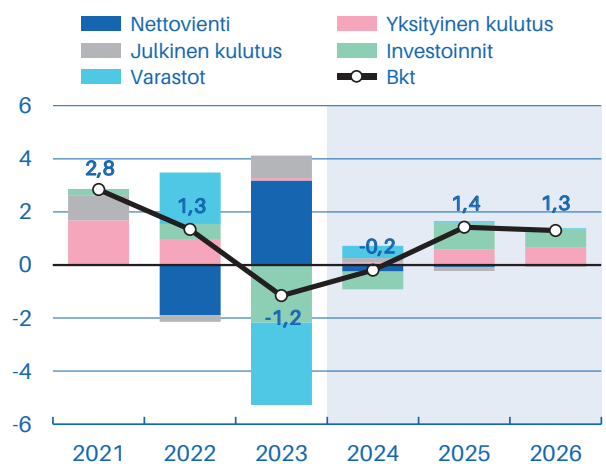
Saksassa ovatkin pinnalla osin samat kysymykset kuin Suomessa: kuinka saada osaavia työntekijöitä ikäänty-

vään maahan ja kuinka parantaa talouden rakenteita pitkäaikaisesti sen sijaan, että ongelmia laastaroidaan valtiontuilla.

Onneksemme sentään Yhdysvaltojen talous on yllätännyt vahvuudellaan kiristyneen rahapolitiikan edessä. Vuonna 2023 jo suurempi osuus Suomen tavara- viennistä suuntautui Yhdysvaltoihin kuin Saksaan. Atlantin takanakin suhdanne heikkenee, mutta kyse on ennemmin ylikuumentuneen talouden normalisoinnista kuin taantumisesta. Osin syynä on se, että kevyenä jatkunut finanssipolitiikka on pehmentänyt korkeiden korkojen vaikutuksia.

Suomen viennin rakenteen monipuolistuminen auttaisi entisestään maantieteellistä hajauttamista ja suojaisi talouttamme suhdanteiden heilunnalta. Maailmantalouden ja vientimarkkinoiden kasvu lisää Suomen vientiä vain, jos tuotamme tavaroita ja palveluita, joiden kysyntä kasvaa. Tänä vuonna Suomen tavaravienti on odotettua heikompaa. Kevään lakot olivat odotettua pidemmät, eikä erityisesti metalliteollisuuden tilauksissa näy vielä kasvua. Lakot, laivanrakennukset, toimitushäiriöihin varautuminen sekä vähentynyt kysyntä näkyivät poikkeuksellisen varastojen kasvuna. Varastojen purkamisen takia tuontitarve vähenee vielä tänäkin vuonna. Lähivuosina sekä vienti että tuonti kasvavat kutakuinkin saman verran, joten nettoviennistä ei ole Suomen talouskasvun kiihdyttäjäksi.

Kontribuutio bkt:n kasvuun, %-yks.

Lähteet: Tilastokeskus, Etla.

ETLA S24.2/y18b

Näin ollen lähivuosien talouskasvu on kotimaisen kysynnän varassa. Ensi vuonna Suomen bkt kasvaa 1,4 prosenttia. Investoinnit supistuvat vielä tänä vuonna, vaikka julkiset investoinnit paikkaavat yksityisten investointien heikkoutta. Rakennusinvestointeihin liittyy epävarmuutta, mutta ensi vuodelle odotamme investointien jo selvästi kasvavan.

Yksityisen kulutuksen kasvu jää tänä vuonna melko vaatimattomaksi. Vuoden 2022 ostovoimakriisistä huolimatta kotitaloudet ovat jatkaneet kuluttamista viime vuoden tapaan. Kotitalouksien ostovoima paranee tänä vuonna hieman odotettua vähemmän, kun

työtunneilla mitattu tehdyn työn määrä vähenee, ja siten myös palkkasumman kasvu on hidasta. Julkisen talouden sopeutustoimet myös osaltaan hillitsevät sekä yksityisen että julkisen kulutuksen kasvua.

Valtion velkaantuminen ei loppu

Julkisyhteisöjen alijäämä viime vuodelta kasvoi tilastotarkistuksessa 2,9 prosenttiin. Hallituksen sopeutusohjelma hillitsee erityisesti kulutus- ja sosiaaliturvamenojen kasvua 3–4 mrd. eurolla vuoteen 2027 mennessä. Lisäksi viime kevään kehysriihessä halli-

Suomen huoltotase						
Huoltotase-erä	Arvo, mrd. e ²		Määrän muutos edellisestä vuodesta, %			
	2023	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
Bruttokansantuote markkinahintaan	274,9	1,3	-1,2	-0,2	1,4	1,3
Tuonti	116,3	8,4	-6,6	-1,0	7,1	3,9
Tavarat	74,5	5,2	-11,5	-2,8	7,5	4,8
Palvelut	41,8	15,4	4,4	0,0	6,6	2,5
Kokonaistarjonta	391,2	3,3	-2,8	-0,4	3,0	2,1
Vienti	115,6	3,6	-0,1	-1,6	7,1	4,1
Tavarat	83,8	2,1	2,1	-4,5	7,4	3,9
Palvelut	31,8	7,3	-6,0	6,3	6,6	4,5
Investoinnit	61,8	2,5	-8,8	-3,0	4,7	3,0
Yksityiset	50,7	2,7	-9,4	-4,9	4,0	2,1
Julkiset	11,1	1,3	-5,7	5,8	7,4	6,6
Kulutus	215,8	0,9	1,2	0,3	0,6	0,7
Yksityinen	145,3	1,8	0,2	0,2	1,1	1,2
Julkinen	70,4	-1,0	3,4	0,6	-0,6	-0,3
Varastojen muutos ¹	-2,0	1,9	-3,1	0,5	0,0	0,0
Kokonaiskysyntä	391,2	3,3	-2,8	-0,4	3,0	2,1
Kotimainen kysyntä	275,6	3,2	-3,8	0,1	1,4	1,2
Julkinen kysyntä	81,5	-0,7	2,1	1,3	0,5	0,7
Huoltotase-erä	Hinnan muutos edellisestä vuodesta, %					
	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E	
Bruttokansantuote	5,4	3,9	1,0	2,1	2,0	
Tuonti	19,4	-2,7	-1,5	-1,8	-0,5	
Vienti	18,6	-4,8	-2,6	-2,0	-0,6	
Investoinnit	6,5	4,9	0,9	2,0	2,0	
Kulutus	5,9	4,9	1,7	2,2	2,1	

¹ Kontribuutio bkt:n kasvuun, %-yks., sisältää tilastollisen eron. ² Käyvin hinnoin. Lähteet: Tilastokeskus, Etla.

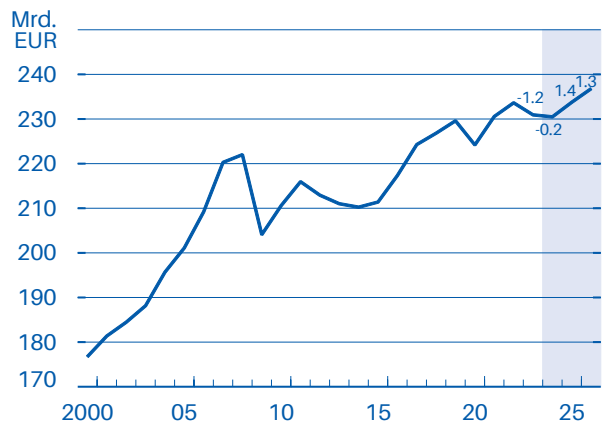
tus päätti erityisesti valtiontalouteen kohdistuvista 3 mrd. euron lisäsopeutuksista vuosina 2025–2028. Toisaalta paikallishallintosektorin monivuotinen palkkaohjelma, eläkkeet, korkomenot ja investoinnit infraan sekä sisäiseen ja ulkoiseen turvallisuuteen ylläpitävät vielä julkisten menojen kasvua. Eläkkeiden indeksien jäädyttämisen sijaan hallitus kiristää eläketulon verotusta, jolloin eläkemenojen kasvu jatkuu. Tulopuolen toimista merkittävin on arvonlisäveron kiristys.

Menoleikkauksista huolimatta julkisten menojen suhde bruttokansantuotteeseen pysyy korkealla, kun samaan aikaan menot kasvavat toisaalla. Siksi myös kansainvälinen luottoluokittaja Fitch heikensi Suomen valtion luottoluokituksen näkymät negatiiviseksi elokuussa 2024. Muutos tarkoittaa sitä, että luottoluokittaja arvioi valtion velkakehitykseen liittyvien riskien olevan kasvussa.

Samaa viestiä kertovat valtionlainojen markkinakorot. Yleisen korkotason nousua sijoittajat ovat alkaneet vaatia Suomelta aiempaa korkeampaa tuot-

toa suhteessa Saksaan, Ruotsiin tai Tanskaan. Ero ei ole järin suuri, mutta kuitenkin selvä. Suomen pitkät markkinakorot seuraavatkin nykyään Ranskaa, jonka pitkään jatkunutta velkaantumista pyritään suitsimaan EU:n liiallisen alijäämän menettelyllä. •

Bruttokansantuotteen määrä (mrd. eur 2015) ja %-muutos

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/y19

Eräitä keskeisiä ennusteita

	2021	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
Kuluttajahintainflaatio, %	2,2	7,1	6,3	1,6	1,3	1,6
Ansiotason muutos, %	2,4	2,4	4,2	3,2	3,2	2,7
Työn tuottavuus, %	0,8	-1,2	-1,5	0,0	1,0	0,9
Työttömyysaste, %	7,7	6,8	7,2	8,0	7,6	7,3
Työllisyysaste, %	76,7	78,4	78,7	77,1	77,5	78,3
Kansainvälinen kustannuskilpailukyky, % ¹	-3,3	-0,3	-0,5	2,9	-0,8	-
Vientikysyntä, %	6,4	2,9	1,0	1,5	2,2	-
Vaihtotaseen jäämä, % bkt:sta	0,4	-2,4	-1,1	-1,5	-1,5	-1,4
Teollisuustuotanto (tuotos), %	3,7	1,5	-4,5	-2,2	3,1	2,6
Julkinen rahoitusasema, % bkt:sta	-2,8	-0,5	-2,9	-3,8	-3,0	-2,9
Julkinen velka, % bkt:sta	72,6	73,5	76,6	81,0	82,0	83,2
Euribor 12 kk, %	-0,5	1,1	3,9	3,3	2,8	2,2
Euroalueen bkt, %	6,0	3,5	0,5	0,7	1,7	1,7
Euroalueen kuluttajahintainflaatio, % ²	2,6	8,4	5,4	2,5	2,0	2,0

¹ Nimelliset yksikkötyökustannukset kilpailijamaissa suhteessa Suomeen. ² Yhdenmukaistettu indeksi.
Lähteet: AMECO (Euroopan komissio), Eurostat, European Money Markets Institute (EMMI), OECD, IMF, China National Bureau of Statistics (NBS), Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/y02t

Kansainvälinen suhdannekehitys

EKP:n ohjauskorot kääntyivät kesällä lasku-uralle. Odotusten mukaan sekä EKP että Fed laskevat ohjauskorkoa syksyllä, ja lisää koronlaskuja odotetaan myöhemmin loppuvuonna. Inflaatio on rauhoittunut, ja selviä merkkejä uudelleenkihtymisestä ei ole. Euroalueen odotetaan kasvavan ensi vuonna selkeästi, ja myös USA jatkaa kasvussa. Suomen vientikysynnän odotetaan piristyvän ensi vuonna.

Laskuun kääntyneet korot tukevat talouskasvua

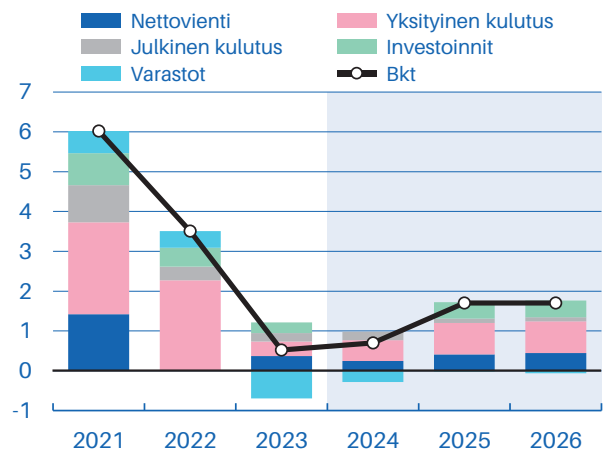
MAAILMANTALOUDEN NÄKYMÄT ovat parantuneet hieman viime keväästä. Arvioimme maailmantalouden kasvavan 3,0 prosenttia tänä ja 3,3 prosenttia ensi vuonna. Vuonna 2026 kasvu jatkuu reilun 3 prosentin vauhdissa. Arviomme ei poikkea oleellisesti merkittävimpien maailmantaloutta ennustavien tahojen näkemyksistä. Kehittyneet taloudet kasvavat selvästi hitaammin kuin kehittyvät taloudet ennustehorisontilla.

Inflaatio on hidastunut eri puolilla maailmaa ja esimerkiksi euroalueen, Kanadan, Brasilian, Puolan, Ruotsin ja Sveitsin keskuspankit ovat jo aloittaneet koronlaskut. Yhdysvaltojen Fedin odotetaan laskevan korkoja syyskuun kokouksessaan ja lisää myöhemmin loppuvuonna. Merkittävimmistä talouksista vain Japanissa ja Kiinassa inflaatio pysyi maltillisena, ja ohjaukorkoja ei nostettu muiden tavoin. Japanin keskuspankki on kuitenkin alkanut nostaa ohjaukorkoa tänä vuonna kiihtyneen inflaation takia. Näin myös Japanissa pitkään jatkunut nollakorkojen aika on ainakin joksikin aikaa ohi.

Inflaatio on rauhoittunut, koska tarjontapuolen ongelmat ovat väistyneet, raaka-aineiden sekä energian

hinnat ovat laskeneet ja vahvaa kysyntää on saatu hillittyä rahapolitiikalla. Erityisesti Yhdysvalloissa, mutta myös euroalueella, keskuspankit ovat joutuneet hillitsemään inflaatiota, jota samaan aikaan valtioiden finanssipoliittinen elvytys on kiihdyttänyt. Nyt työmarkkinat ovat lopulta viilentyneet niin Yhdysvalloissa kuin euroalueellakin, ja palkkapaineet ovat hellit-

Kontribuutio euroalueen bkt:n kasvuun, %-yks.

Lähteet: Eurostat, Macrobond, ETLA.

ETLA S24.2/k37

tämässä. Korot siis laskevat nyt suurella varmuudella, vaikka esimerkiksi Lähi-idän tilanne ja Ukrainan sota muodostavat riskejä globaaliin tarjontaan. Edelleen on kuitenkin epävarmaa, mille tasolle korot palaavat keskipitkällä aikavälillä. Odotusten mukaan nollakorkoihin ei palata, vaikka korot laskevatkin merkittävästi nykyisestä.

Useat merkittävät riskitekijät varjostavat globaalia taloutta. Ukrainan sodan lopputulema on edelleen avoin ja eskaloituminen on yhä mahdollista. EU-maat eivät enää ole yhtä riippuvaisia Venäjältä tuodusta energiasta, ja ne ovat hyvin varautuneita tulevaan talveen. Venäjän merkitys globaalissa energiakaupassa on kuitenkin suuri, ja se voi aiheuttaa häiriöitä maailmanmarkkinoilla. Lähi-idän tilanne on Gazan sodan edetessä tulehtunut entisestään, ja tilanteen eskaloitumisella voi olla merkittäviä globaaleja talousvaikutuksia. Myös Kiinan ja lännen välien viilentymiseen liittyy riskejä.

Maiden välisen tukikilpailun (”subsidy race”) taustalla ovat muuttunut globaali geopoliittinen viritys sekä tuotantoketjujen hauraus. Yhdysvallat ja EU pyr-

kivät lisäämään korkeanteknologian tuotannon sijoitumista USA:han ja EU:hun suurilla tukipaketeilla. Myös EU:n suuret yksittäiset maat ovat alkaneet tukemaan tällaisia hankkeita aiempaa merkittävämmillä summilla kansallisesti, mikä saattaa rapauttaa EU:n yhtenäisyyttä ja vääristää kilpailua yhteismarkkinoilla. Tukipakettien lisäksi myös muu protektionismi lisääntynee. Jo nyt USA, Kanada ja EU ovat asettaneet merkittäviä tulleja esimerkiksi Kiinasta tuoduille sähköautoille, koska Kiinan katsotaan tukevan autoteollisuuttaan reilua kilpailua vääristävällä tavalla. Tullessa saatetaan asettaa myös USA:n ja euroalueen välille.

Tukikilpailussa voidaan nähdä ensi vuonna uusia kehityssuuntia. Yhdysvalloissa on 5. marraskuuta suuri vaalipäivä. Presidentinvaalit ovat luonnollisesti huomion keskipisteessä, mutta samana päivänä valitaan myös kongressin alahuone ja kolmasosa ylähuoneesta eli senaattoreista. Demokraattien tai republikaanien voitto kaikissa kolmessa vaaleissa saattaa merkitä merkittäviäkin poliittisia muutoksia vuosille 2025–2026. Myös EU:ssa valittiin kesällä uusi parlamentti, ja uusi komissio aloittanee syksyllä, joskin sen puheenjohtajana jatkaa Ursula von der Leyen.

Kansainvälisen talouden ennusteita

	2021	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
Bkt:n määrän muutokset alueittain, %						
Maailma	6,4	3,4	3,1	3,0	3,3	3,3
Yhdysvallat	5,8	1,9	2,5	2,5	2,0	2,0
Euroalue	6,0	3,5	0,5	0,7	1,7	1,7
Saksa	3,1	1,9	-0,1	0,4	1,3	1,5
Ruotsi	5,9	2,7	0,0	0,7	2,0	2,5
Kiina	8,4	3,0	5,2	4,9	4,5	4,5
Keskeisiä korkoja¹, %						
FED ohjaukorko	0,3	1,9	5,3	4,8	3,7	3,0
EKP ohjaukorko	0,0	0,6	3,8	4,0	2,7	2,5
Euribor 12 kk	-0,5	1,1	3,9	3,3	2,8	2,2
Euroalueen inflaatio ja työttömyysaste, %						
Inflaatio	2,6	8,4	5,4	2,5	2,0	2,0
Työttömyysaste	7,8	6,8	6,6	6,5	6,4	6,2

¹ Vuosikeskiarvo. Lähteet: OECD, Eurostat, EKP, FED, European Money Markets Institute (EMMI), Macrobond, Etila.

Suomen heikko vientikysyntä kohenee ensi vuonna kohtalaisesti

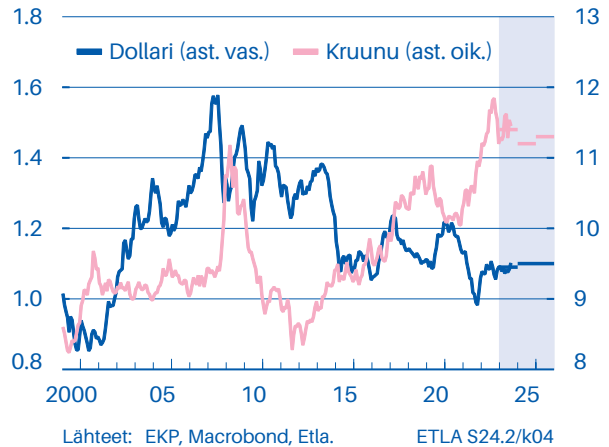
Yhdysvaltojen talous on kasvanut alkuvuonna voimakkaasti. Kasvun odotetaan rauhoittuvan loppuvuonna ja jatkuvan ensi vuonna noin 2,0 prosentin vauhdissa. Työllisyystilanne Yhdysvalloissa on rauhoittunut ja työttömyysaste on noussut viime kuukausina. Avoimet työpaikat ovat vähentyneet merkittävästi, vaikka niitä on yhä melko paljon. Myös työvoimakustannusten kasvu on ollut tänä vuonna viime vuotta hitaampaa. Inflaatio on hidastunut selvästi Yhdysvalloissa ja odotusten mukaan se on lähellä kahta prosenttia vuoden 2024 lopulla.

Euroalueen talous kasvoi viime vuonna 0,5 prosenttia. Tänä vuonna kasvun ennustetaan olevan 0,7 prosenttia. Vuonna 2025 kasvu on jo selvästi nopeampaa rahapolitiikan löystyessä. Työmarkkinatilanne euroalueella on hyvä mutta viilentynyt. Avoimia työpaikkoja on huomattavasti viime vuotta vähemmän, mutta työttömyysaste ei ole noussut. Myös työllisten määrä ja tehdyt työtunnit ovat edelleen kasvaneet alkuvuonna. Palveluinflaation, joka muodostaa merkittävän osan pohjainflaatiosta, kasvu on ollut edelleen nopeaa mutta palveluinflaatiota ajava voimakas palkkojen kasvu näyttäisi hidastuvan.

EKP aloitti korkojen laskut kesällä, mutta Fedin ensimmäinen lasku siirtyi syksyyn. Odotamme molemmilta loppuvuodelle vielä ainakin yhtä laskua syksyn lisäksi. Vuoden 2025 aikana koronlaskut jatkuvat. Pelot siitä, että EKP:n koronlasku ennen Fediä heikentäisi euroa, mikä nostaisi tuontihintoja euroalueella, osoittautuivat ylimitoitetuiksi. Kasvaneesta korkoerosta huolimatta euro on vahvistunut dollariin nähden EKP:n koronlaskun jälkeen. Odotamme korkoeron olevan tulevana vuosina melko stabiili ja Euron vahvistuvan hieman vuonna 2025, kun euroalueen kasvu kiihtyy ja talouteen liittyvä epävarmuus hävlenee.

Kiinan talouden odotetaan kasvavan vajaat 5 prosenttia tänä vuonna ja seuraavana kahtena vuotena. Kiinan taloudessa on paljon riskitekijöitä, jotka voisivat

Euron valuuttakurssit

heikentää merkittävästi maan talouskasvua ja siten myös maailmantaloutta. Japanin talouden odotetaan kasvavan noin prosentin vauhdissa. Intian talouden kasvunäkymät ovat kohentuneet keväästä, ja kasvun odotetaan olevan ennusteperiodilla 7 prosentin tuntumassa.

Saksan talous supistui viime vuonna hieman, ja kuluvan vuoden kasvunäkymät ovat heikentyneet lisää keväästä. Saksan talouskasvun odotetaan jäävän nol-lan tuntumaan tänä vuonna. Ranskan sekä Italian taloudet kasvavat jo tänä vuonna selkeämmin. Ruotsissa nettovienti on paikannut heikkoa kulutusta ja investointeja, ja talouden odotetaan kasvavan jo tänä vuonna. Britannian talouden odotetaan kasvavan tänä vuonna vaimeasti ja kiihtyvän jonkin verran ensi vuonna. Baltian maiden odotetaan kääntyvän Viroa lukuun ottamatta tänä vuonna selkeään kasvuun. Ensi vuonna kaikki Baltian maat kasvavat.

Monet Suomen keskeisistä vientimaista kasvavat tänä vuonna heikosti. Poikkeuksiakin on, esimerkiksi Yhdysvaltojen taloudelta odotetaan vahvaa kasvua. Kaikkiaan Suomen vientikysyntä kasvaa kuitenkin keskimääräistä hitaammin tänä vuonna. Kasvu kiihtyy ensi vuonna mutta ei keskimääräistä kasvua nopeammaksi. •

Ulkomaankauppa, investoinnit, yksityinen kulutus

Euroalueen talouskasvu nousee ensi vuonna tuntuvasti, ja niinpä vienti kääntyy vahvaan kasvuun. Lisäksi loppuvuonna toimitetaan Icon-luokan jättiristeilijä, mikä nostaa vientilukua merkittävästi. Investoinnit kääntyvät tänä vuonna hitaaseen kasvuun, mutta vuositasolla ne supistuvat edelleen. Yksityisistä investoinneista poiketen julkiset investoinnit kasvavat selvästi. Odotettua heikompi palkkasummakehitys ja arvonlisäverotuksen kiristäminen hidastavat yksityisen kulutuksen elpymistä.

Ulkomaankauppa

Tavaravienti supistuu tänä vuonna, vaikka kysyntä maailmalla kasvaa

TAVAROIDEN VIENNI- JA TUONTIHINTOJEN aleneminen jatkuu tänä vuonna, mutta tahti hidastuu. Sekä tavaraviennin että -tuonnin määrä jää viimevuotista pienemmäksi ja niinpä myös koko viennin ja tuonnin arvo ja määrä supistuvat. Ulkomaankauppa on kärsinyt kevään lakkoilusta, euromaiden vaisusta kehityksestä ja öljynjalostuksen pitkästä huoltoseisokista. Useimpien toimialojen viennin odotetaan hieman pirstyvän kuluvan vuoden jälkipuoliskolla euroalueen hitaan elpymisen myötä. Kaksi kolmasosaa viennistämme suuntautuu Eurooppaan. Tärkeimmät vientimaamme ovat Saksa, Ruotsi, Yhdysvallat, Alankomaat ja Kiina. Ensi vuonna koko maailmantalouden kasvuvauhti kiihtyy, ja euroalueen talouskasvu nousee tuntuvasti. Tavaravienti kasvaa siten reippaasti vuosina 2025–2026. Nettoviennin kontribuutio bkt:n muutokseen on sekä tänä että ensi vuonna negatiivinen. Kauppataseen ylijäämä pienenee huomattavasti tänä vuonna, mutta pysyy seuraavina vuosina tavanomaista suurempana. Palvelutaseen alijäämä pienenee jonkin verran tänä vuonna, mutta sekin jää isoksi. Vaihrotaseen alijäämä on lähivuosina keskimääräistä suurempi.

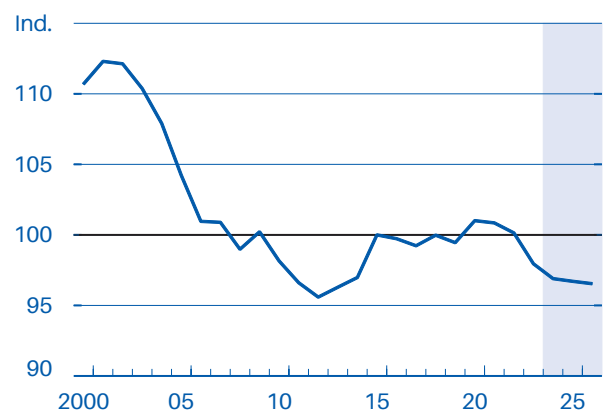
Vienti kääntyy ensi vuonna voimakkaaseen kasvuun

Tavaraviennin määrän arvioidaan tänä vuonna supistuvan 4,5 prosenttia. Vuoden alkupuoliskolla vienti-

määrä putosi peräti 7,2 prosenttia kansantalouden tilinpidon mukaan, kun AKT:n ja muiden SAK:n liittojen lakko keväällä kesti odotettua pidempään. Maaliskuussa tavaraviennin määrä sukelsi 35 prosenttia, eikä vastaavaa nousua tullut huhti-toukokuussa lakon päätyttyä. Lisäksi Nesteen noin kaksi kuukautta kestänyt suurseisokki toisella neljänneksellä heikensi vientilukuja. Toisaalta kesäkuussa toimitettu keskikokoinen risteilijä nosti lukuja.

Viime vuoden marraskuussa Turun telakalta luovutettiin 1,9 miljardin euron arvoinen jättiristeilijä.

Vaihtosuhte, 2015=100

Lähteet: Tilastokeskus, ETLA.

ETLA S24.2/u01

Vastaavaa vientitoimitusta ei ole tänä vuonna, joten loppuvuoden vientiluku jää heikoksi korkean vertailutason takia.

Ensi vuonna tavaraviennin määrä kasvaa runsaat 7 prosenttia. Ensinnäkin, vertailutaso on lakkojen takia matala. Toiseksi, keskeisten vientimaiden Saksan ja Ruotsin talouskasvu vahvistuu selvästi. Yhdysvaltojen ja myös Kiinan talouskasvu sen sijaan hidastuu, mutta pysyy silti vahvana. Kolmanneksi, vuoden 2025 lopulla toimitetaan seuraava Icon-luokan jättiristeilijä, mikä nostaa vientilukua merkittävästi. Yhdysvaltoihin viedään eniten juuri laivoja, öljytuotteita, paperiteollisuuden tuotteita sekä koneita ja laitteita. Saksaan viedään eniten moottoriajoneuvoja sekä metallien jalostuksen ja paperiteollisuuden tuotteita.

Palveluviennin määrän odotetaan tänä vuonna kääntyvän vajaan 7 prosentin kasvuun. Televiestintä, tietojenkäsittely- ja tietopalvelut ovat suurin erä, sen osuus palveluviennin arvosta oli kolmannes vuoden 2024 alkupuoliskolla. Sen kehitys ohjaa siksi koko palveluvientiä. Kuljetusten osuus oli 14 prosenttia ja matkailun 7 prosenttia.

Telepalvelujen vienti on arvoltaan vähentynyt tuntuvasti vuoden 2021 huippulukemista, jolloin sen arvo oli vajaat 13 miljardia euroa. Vienti EU-maihin on viime vuosina pysynyt melko tasaisena, mutta vien-

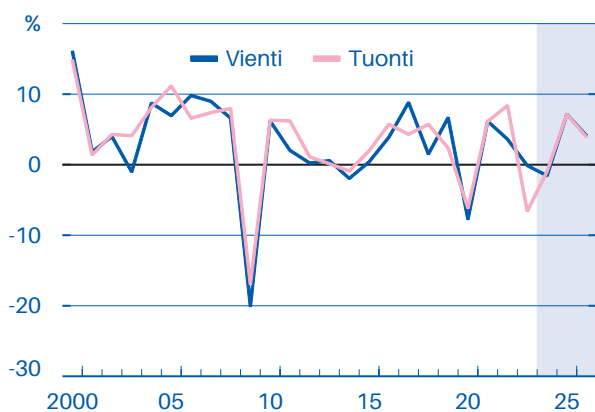
ti muihin kuin EU-maihin kääntyi laskuun vuonna 2022. EU:n ulkopuolisista maista Yhdysvallat on ylivoimaisesti suurin tietojenkäsittelypalvelujen viennin kohdema, viime vuonna vienti sinne väheni arvoltaan 1,4 miljardia euroa. Myös vienti Kiinaan ja Intiaan laski tuntuvasti, mutta niiden osuus on pieni verrattuna Yhdysvaltoihin.

Telepalvelujen vienti lisääntyi jo tämän vuoden ensimmäisellä vuosipuoliskolla, ja myös matkailu oli kasvussa. Henkisen omaisuuden käytöstä perityt maksut kohosivat voimakkaasti edellisvuodesta.

Tavaratuonti supistuukin vielä tänä vuonna

Tavaratuonnin määrä väheni viime vuoden suuren 11,5 prosentin pudotuksen jälkeen vielä 5,1 prosenttia lisää kuluvan vuoden alkupuoliskolla. Teollisuuden varastot kasvoivat vuonna 2022 poikkeuksellisen paljon, ja varastoja alettiin viime vuonna purkamaan. Tuontitarve väheni siksi tuntuvasti. Teollisuuden tuotantotarvikkeiden tuonti on kääntymässä hitaaseen nousuun, kuluvan vuoden alkupuoliskolla kasvu kertyi 0,9 prosenttia. Investointitavaroiden tuonti väheni vielä 11 prosenttia vuoden takaisesta, poltto- ja voiteluaineiden tuonnin määrä puolestaan putosi 8 prosenttia. Kestokulutustavaroiden (ml.

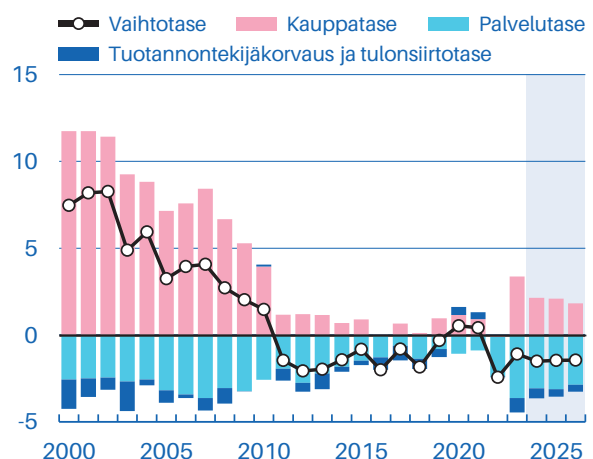
Viennin ja tuonnin määrän muutos (ml. palvelut)

Lähteet: Tilastokeskus, ETLA.

ETLA S24.2/u11

Vaihtotaseen jäämä komponentteittain suhteessa bkt:hen, %

Lähteet: Tilastokeskus, ETLA.

ETLA S24.2/u02

henkilöautot) tuontimäärä jäi 17 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi.

Arvioimme, että tavaratuonnin määrä kaiken kaikkiaan supistuu 2,8 prosenttia tänä vuonna, koska talouden elpyminen on hidasta.

Ensi vuonna tavaratuonnin odotetaan kasvavan noin 7,5 prosentin tahtia, kun voimakkaasti kasvava tavaravienti tarvitsee enemmän tuotantopanoksia. Lisäksi vuosina 2025–2026 Puolustusvoimien uusien hävittäjien hankinta Yhdysvalloista alkaa näkyä investointitavaroiden tuonnissa.

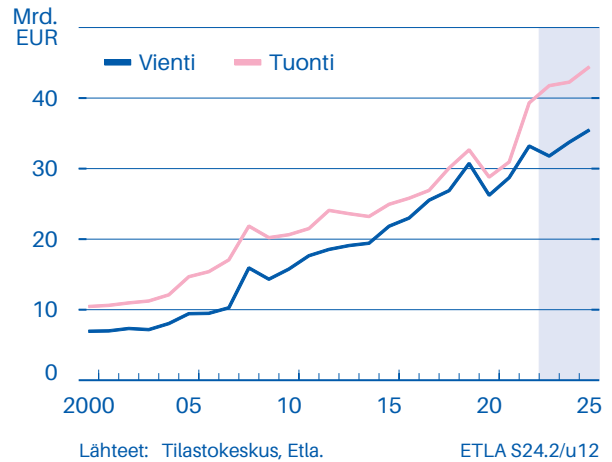
Suomen tärkeimmät tavaratuonnin maat ovat nyt Saksa, Ruotsi, Kiina, Norja, Alankomaat ja Yhdysvallat. Arvolla mitattuna hieman yli puolet tavaratuonnista on peräisin näistä maista. Saksasta tuodaan ylivoimaisesti eniten moottoriajoneuvoja ja niiden osia. Raakaöljystä neljä viidesosaa tuodaan nyt Norjasta, loput Isosta-Britanniasta ja Yhdysvalloista. Venäjän osuus tavaratuonnistamme oli enää 1,1 prosenttia kuluvan vuoden tammi-kesäkuussa. Sieltä tuodaan lähinnä metalleja ja kemikaaleja.

Arvioimme, että palvelutuonnin määrä jää tänä vuonna edellisvuoden lukemiin, mutta kasvaa noin 6,5 prosenttia vuonna 2025. Kahden suurimman erän, kuljetusten ja teknisten, kaupankäyntiin liittyvien ja muiden liike-elämän palvelujen osuus palvelutuonnin arvosta oli vuoden alkupuoliskolla 17 prosenttia. Molempien erien tuonti väheni jonkin verran viimevuotisesta. Televiestinnän, tietojenkäsittely- ja tietopalvelujen osuus oli 15 prosenttia ja matkailun 14 prosenttia. Näiden erien tuonti oli kasvussa.

Vaihtotaseen vaje syvenee viime vuodesta

Vaihtotaseen vaje nousee näkemyksemme mukaan tänä vuonna noin 4 miljardiin euroon viime vuoden 3 miljardista eurosta ja pysyy noin 4 miljardissa eurossa vuosina 2025–2026. Vuoden 2024 ensimmäisellä vuosipuoliskolla vaihtotase oli 3,4 miljardia ali-

Palveluiden viennin ja tuonnin arvo

jäämäinen, kun tavaroiden ja palveluiden tase oli 1,3 miljardia euroa alijäämäinen, ensitulon tili oli maksetasetilaston mukaan 1,6 miljardia euroa miinuksella ja tulojen uudelleenjaon tili oli 0,6 miljardia euroa alijäämäinen. Laskelmiemme mukaan vaihtotase syvenee vielä noin 0,8 miljardia lisää vuoden jälkipuoliskolla. Kauppataaseen ylijäämä kasvaa 3,4 miljardia euroa heinä-joulukuussa, mutta palvelutaseen alijäämä syvenee 4,8 miljardia euroa. Arvioimme alaerien kehityksen perusteella, että tuotannontekijäkorvausten ja tulonsiirtojen tase on noin 0,6 miljardia euroa ylijäämäinen loppuvuonna.

Nettotuotannontekijäkorvaukset ulkomailta (ensitulo) ja tulonsiirrot ovat hyvin hankalia ennustaa, koska tilastoja korjataan usein paljon julkistuksesta toiseen. Vuonna 2023 Suomen korkomenot ulkomaille olivat 13,9 miljardia euroa (nousua 7,6 mrd euroa edellisvuodesta) ja osinkoja maksettiin 11,4 miljardia euroa. Ulkomaille menneiden suorien ulkomaisten sijoitusten uudelleensijoitettujen voittojen summa oli 2 miljardia euroa. Korjoja maksettiin Suomeen 9,7 miljardia euroa (5,1 mrd enemmän kuin edellisvuonna). Osinkoja saatiin 11,1 miljardia euroa ja suorien ulkomaisten sijoitusten uudelleensijoitettuja voittoja 4,3 miljardia euroa. Suurin tulonsiirtoerä on arvonlisäveroon ja bruttokansantuloon perustuvat EU:n omat varat. •

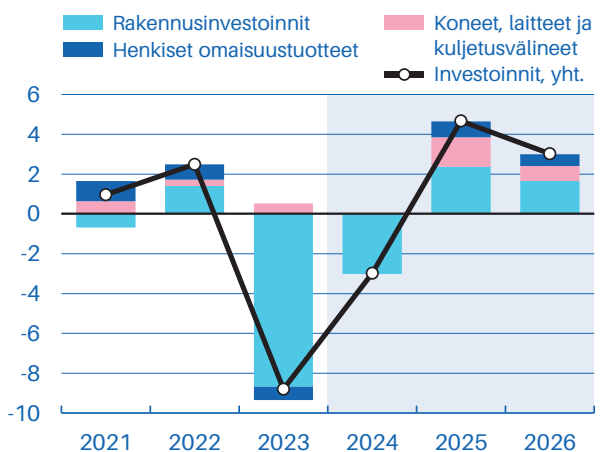
Investoinnit

Yksityiset investoinnit supistuvat

ENNAKKOTIETOJEN MUKAAN INVESTOINNIT supistuivat 8,8 prosenttia viime vuonna. Rakennusinvestoinnit näyttäisivät supistuneen viime vuonna voimakkaasti, 14,3 prosenttia. Viime vuonna vain kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat. Yksityiset investoinnit supistuivat yli yhdeksän prosenttia ja julkiset investoinnit vajaat 6 prosenttia.

Kontribuutio investointien kasvuun, %-yks.

Lähteet: Tilastokeskus, ETLA.

ETLA S24.2/i12

Tänä vuonna investointien ennustetaan supistuvan 3,0 prosenttia. Ennustemme mukaan yksityiset investoinnit supistuvat huomattavasti tätä nopeammin. Investointien supistumisesta hidastaa julkisten investointien huomattava kasvu. Julkisia investointeja kasvattavat lisäpanostukset t&k:hon ja tiestön kunnossapitoon. Ensi vuonna investoinnit kasvavat vajaat viisi prosenttia ja vuonna 2026 kolme prosenttia. Vuosien 2025–2026 kasvuastetta nostavat puolustusvoimien tilaamat hävittäjät.

Rakennusinvestointien odotetaan kääntyvän loppuvuonna kasvuun. Kasvu ei kuitenkaan riitä kääntämään koko vuoden kasvuastetta positiiviseksi. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat tänä vuonna vielä muita rakentamisen alaeriä selvemmin. Vuosina 2025 ja 2026 rakentamisen odotetaan kasvavan laaja-alaisesti. Ennustemme mukaan rakentaminen nousee suhdannekuopan pohjalta mutta ei palaudu ennusteperiodilla edellisten vuosien korkeille tasoille.

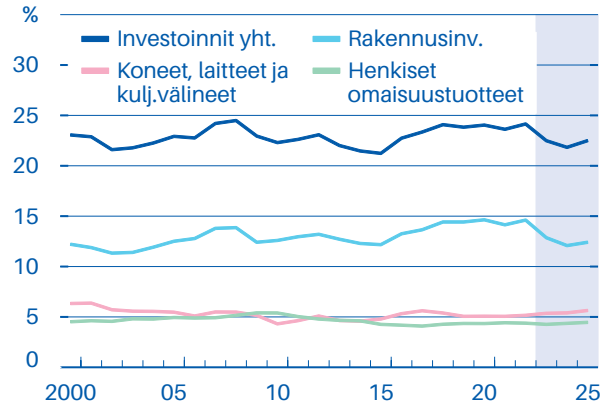
Rakentamisessa on alkuvuoden aikana alkanut näkyä merkkejä käännteestä. Myynnin liikevaihdon trendi on kääntynyt kasvuun samoin kuin hankkeiden aloi-

tukset kuutioissa mitattuna. Myös haettujen lupien trendit ovat kääntymässä tai jo kääntyneet kasvuun riippuen käytetystä menetelmästä. Luottamusindikaattorit ovat edelleen heikolla tasolla, mutta suunta on ollut varovaisesti ylöspäin. Kesän aikana ja nyt syksyllä on myös ollut merkkejä asuntokaupan virkoamisesta. Ennustemme mukaan rakentamisen näkymät jatkavat parantumistaan loppuvuonna, kun korkotasoa laskee ja ostovoima kohenee hiljalleen.

Kone- ja laiteinvestoinnit kasvoivat viime vuonna 2,6 prosenttia. Ennustamme, että ne eivät kasva mutta eivät myöskään supistu tänä vuonna. Vuonna 2025 ja 2026 nämä investoinnit kasvavat selvästi.

Henkiset omaisuustuotteet, joista suuren osan muodostavat t&k-investoinnit, ovat kasvaneet kohtuullisesti viime vuosina. Nämä investoinnit supistuivat trendimäisesti vuoden 2008 jälkeen kunnes vuonna 2017 ne kääntyivät uudelleen kasvuun. Vuosien 2017–2022 aikana kasvu on ollut keskimäärin reilut 3 prosenttia vuodessa. Viime vuonna nämä investoinnit kuitenkin supistuivat 3,7 prosenttia. Ennustamme, että nämä investoinnit eivät kasva tänä vuonna mutta eivät myöskään supistu. Nämä investoinnit kasvavat tulevina vuosina kohtalaisesti. Kasvua tukevat julki-

Investointiasteet

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/i11

sen sektorin huomattavat lisäpanostukset t&k-menoihin.

Investointiaste on vuodesta 2017 lähtien ollut keskimäärin noin 24 prosenttia. Viime vuonna se oli noin 22,5 prosenttia. Investointiaste nousee ennusteperiodilla hitaasti. Rakentamisen investointiaste jää aiempaa alemmas vuosien 2024–2026 aikana. •

Yksityinen kulutus

Yksityinen kulutus nousee aiemmin arvioitua hitaammin

YKSITYISEN KULUTUKSEN MÄÄRÄ KASVAA tänä vuonna keskimäärin vain 0,2 prosenttia, eli yhtä hitaasti kuin viime vuonna. Ennustetta on alennettu kevästä. Arvonlisäverotuksen kiristäminen vaikuttaa hieman, mutta suurempi syy on odotuksia heikompi palkkasumman kehitys.

Reaalinen ostovoima kasvaa 1,6 prosenttia, eli selvästi enemmän kuin viime vuonna. Reaalinen palkkasumma yksityisen kulutuksen hinnalla deflatoituna

kasvaa kuitenkin vain puoli prosenttia, eli yhtä heikosti kuin 2023.

Viime vuoden selvästi negatiivinen -1,6 prosentin säästämisaste nousi vuoden vaihteessa jo nolnaan ja ennustemme mukaan se pysyy suunnilleen tällä tasolla tänä vuonna. Säästämisasteen vahvistuminen viime vuotta kestävämmälle tasolle muun muassa korkojen noustua ja työmarkkinaepävarmuuden kasvettua oli odotettavissa ja vie osan ostovoiman kasvusta.

Yksityiset kulutusmenot						
Kulutuserä	Arvo, mrd. e 2023	Määrän muutos edellisestä vuodesta, %				
		2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
Yksityiset kulutusmenot	145,3	1,8	0,2	0,2	1,1	1,2
Kestävät kulutustavarat	10,2	-6,3	-3,8	-4,3	3,1	3,1
Puolikestävät tavarat	10,0	-0,6	-3,6	0,4	2,0	1,5
Lyhytikäiset tavarat	41,3	-4,2	-1,3	0,9	0,4	0,8
Palvelut	76,0	5,7	1,6	0,2	1,3	1,5
Muut ¹	7,9	-0,3	-1,5	-2,8	0,7	0,7

¹ Muut = kotitalouksien nettokulutusmenot ulkomailla sekä voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen kulutus. Lähteet: Tilastokeskus, Etla.

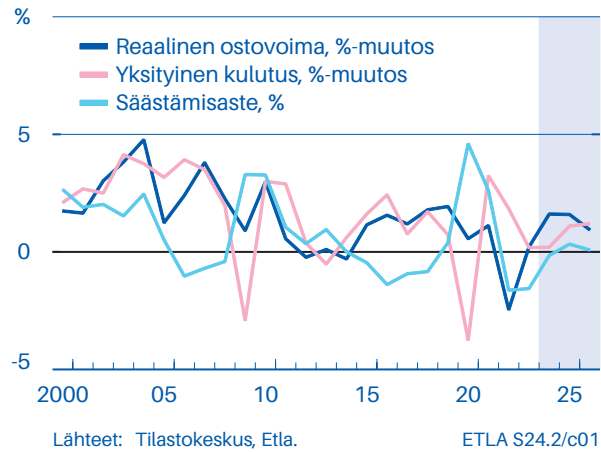
ETLA S24.2/c02t

Nimelliset käytettävissä olevat tulot nousevat tänä vuonna kolme prosenttia, eli selvästi hitaammin kuin viime vuonna, ja kulutuksen hinta (deflaattori) nousee 1,4 prosenttia, mikä on sekin selvästi viime vuotta vähemmän. Netto-omaisuustulot ovat suunnilleen muuttumattomat viime vuodesta. Korkojen nousu on lisännyt kotitalouksien korkomenoja, mutta niillä on myös korkotuloja, jotka ovat samoin nousseet – joskin vähemmän – sekä muita omaisuustuloja. Voimakkaampaa kasvua arvioimme syntyvän heikon viime vuoden jälkeen sekataloista, jotka muun muassa sisältävät yrittäjän saamat voitot. Nettotulonsiirrot julkiselta sektorilta ovat suunnilleen muuttumattomat. Säästämisaste vahvistuu noin 1,5 prosenttiyksikköä. Tulojen, nettotulonsiirtojen ja hintakehityksen vaikutus sekä julkisen sektorin tuottamien palvelujen kysyntä vaihtelevat luonnollisesti kotitalouksien välillä.

Korkotason jo alkanut lasku välittyy kotitalouksille nettokorkomenojen alenemisena, muttei vaikuta yksityisen kulutuksen deflaattoriin, jota käytetään kulutuksen määrän laskemisessa. Niinpä deflaattori poikkeaa nyt kansallisesta kuluttajahintainflaatiosta (ks. Hinnat ja kustannukset -osio). Deflaattorin muutos on viime ja tänä vuonna matalampi ja ensi vuonna korkeampi kuin kansallinen kuluttajahintainflaatio.

Lähinnä arvonlisäveron noston vuoksi olemme alenteet kulutuksen näkymiä myös ensi vuoden osalta kevään Suhdanne-ennusteeseen verrattuna. Yksityisen kulutuksen määrä kasvaa ensi vuonna 1,1 prosenttia. Kotitalouksien käytettävissä olevat nimellistulot kasvavat hieman enemmän kuin tänä vuonna, mutta myös deflaattorin nousu kiihtyy. Erityisesti palkkasumman kasvu kuitenkin piristyy. Tämän seurauksena reaalin ostovoima nousee suunnilleen

Kulutus, ostovoima ja säästäminen

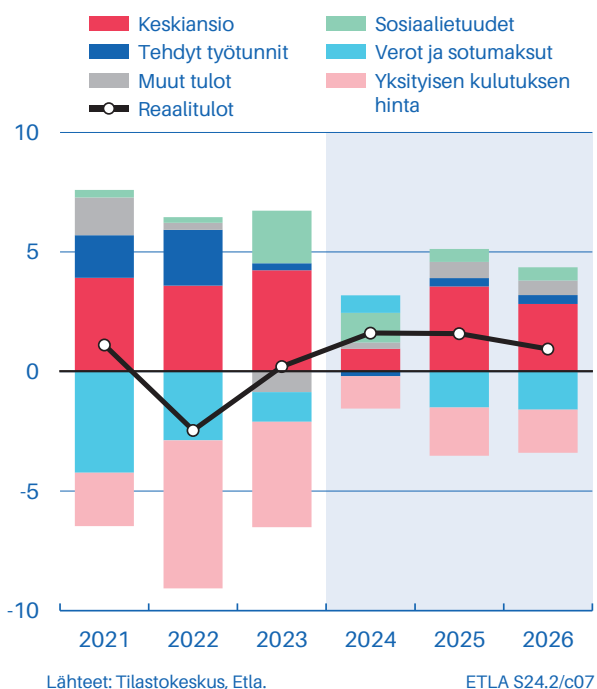
Kotitalouksien käytettävissä olevat nimellistulot, ostovoima ja säästäminen						
Tuloerä	Arvo, mrd. e	Määrän muutos edellisestä vuodesta, %				
	2023	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
Palkat	104,3	6,6	5,0	1,9	4,0	3,5
Työnantajan sosiaalivakuutusmaksut	21,2	7,1	4,8	-4,2	6,1	3,5
Toimintaylijäämä	9,6	-4,8	-0,3	1,1	2,1	2,9
Sekatulo	9,2	0,1	-5,1	3,1	1,9	2,0
Omaisuustulot, netto	11,1	8,4	-6,2	-0,1	6,0	4,2
Tulonsiirrot kotitalouksille	54,2	1,1	6,1	2,5	1,3	1,3
Tulonsiirrot julkiselle sektorille	72,7	5,9	2,7	-1,9	3,0	3,2
Kotitalouksien käytettävissä olevat tulot	136,9	3,6	4,6	3,0	3,6	2,8
Yksityisen kulutuksen hinta		6,2	4,4	1,4	2,0	1,8
Reaalinen ostovoima ¹		-2,5	0,2	1,6	1,6	0,9
Säästämisaste ²		-1,6	-1,6	-0,1	0,3	0,1

¹ Kotitalouksien käytettävissä oleva tulo jaettuna yksityisten kulutusmenojen hintaindeksillä.

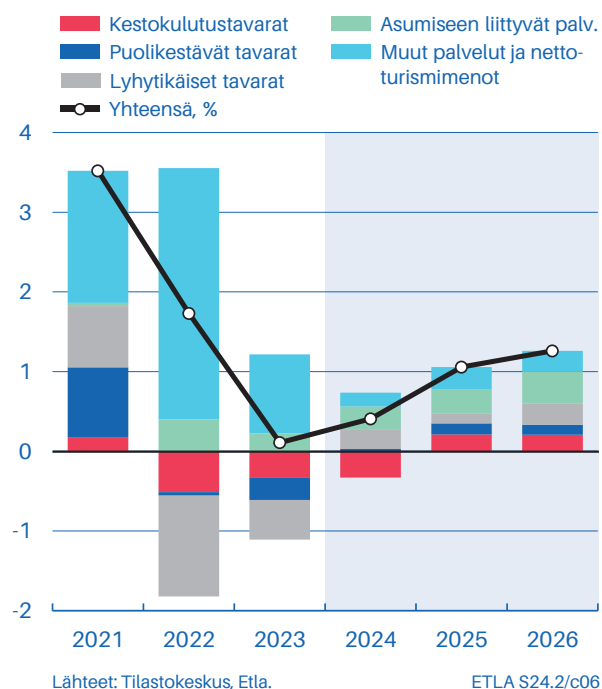
² Säästämisaste: kotitaloudet ja niitä palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt. Säästämisaste on säästöjen osuus käytettävissä olevista tuloista. Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/c01t

Kontribuutio kotitalouksien tulojen muutokseen, %-yks.

Kontribuutio kotitalouksien kulutusmenojen muutokseen, %-yks.

samaa vauhtia kuin tänä vuonna. Arvioimme säästämistäasteen vahvistuvan vielä hieman ensi vuonna, mutta pysyvän matalana.

Vaisu kulutus näkyy vähittäiskaupan myynnin määrässä, joka oli kuluvan vuoden tammi-heinäkuussa 1,2 prosenttia viime vuotta heikompa.

Kulutuksen kestävyysluokista kestokulutustavaroiden (mm. autot, huonekalut, tietokoneet ja puhelimet) kysynnän määrä aleneekin vielä tänä vuonna – kolmatta vuotta peräjälkeen – huomattavan suuren negatiivisen kasvuperinnön ja heikon ensimmäisen vuosineljänneksen painamana. Ensi vuodelle ennustamme kysynnän kasvua, joskin tulema riippuu myös kuluvan vuoden lopun kehityksestä. Kestokulutustavarat ovat usein ylellisyustuotteita, ja alv-korotus voi vaikuttaa niihin epäsuotuisasti keskimääräistä enemmän.

Puolikestävien tavaroiden (mm. vaatteet, autojen varaosat ja urheiluvälineet) kysynnän määrä väheni selvästi viime vuonna. Tälle vuodelle odotamme suunnilleen nollakasvua ennen kuin kysyntä alkaa ensi vuonna selvemmin kasvaa.

Lyhytikäisistä tavaroista (mm. elintarvikkeet, polttoaineet ja sähkö) alv-korotus ei koske elintarvikkeita. Kehitys on kuitenkin näissä välttämättömyyshyödykkeissä yleensä maltillisempaa kuin kestokulutustavaroissa. Ennusteen mukaan kysyntä kasvaa hitaasti ennustevuosina.

Palvelujen (asuminen ja muut ostetut palvelut) kysynnän määrän muutos on ennusteen mukaan lähellä nollaa tänä vuonna. Ensi vuonna kasvu piristyy reiluun prosenttiin, vaikkakin tiettyjen palvelujen alv on nousemassa selvästi tammikuussa (ks. Hinnat ja kustannukset -osio). •

Julkinen talous

Hallituksen menoleikkaukset hidastavat julkisten menojen kasvua. Korkeat menot, investoinnit sekä sote- ja turvallisuusmenot jatkavat yhä kasvuaan, ja menojen suhde bruttokansantuotteeseen pysyy korkealla. Velkasuhteen kasvu ei pysähdy ilman 3 miljardin euron säästöjä, joita hallitus odottaa sotesta ja työllisyydestä.

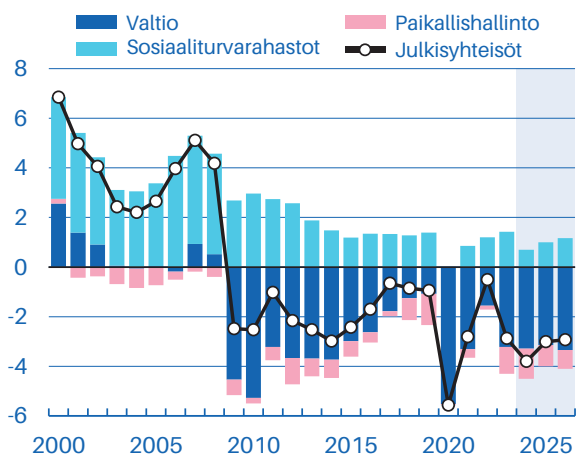
Hallituksen toimet hidastavat julkisten menojen kasvua

UUDEEN 2023 JULKISYHTEISÖJEN ALIJÄÄMÄ kasvoi tilastotarkistuksessa lähes 8 mrd. euroon eli 2,9 prosenttiin suhteessa bkt:hen. Luku kätkee alleen sosiaaliturvarahastojen omaisuustulojen kasvusta johtuneen lähes 4 mrd. euron ylijäämän. Julkisen velkaantumisen kannalta merkitystä on kuitenkin valtion ja paikallishallinnon lähes pandemiavuoden suuruisella 12 mrd. alijäämällä, joka vastaa 4,3 prosent-

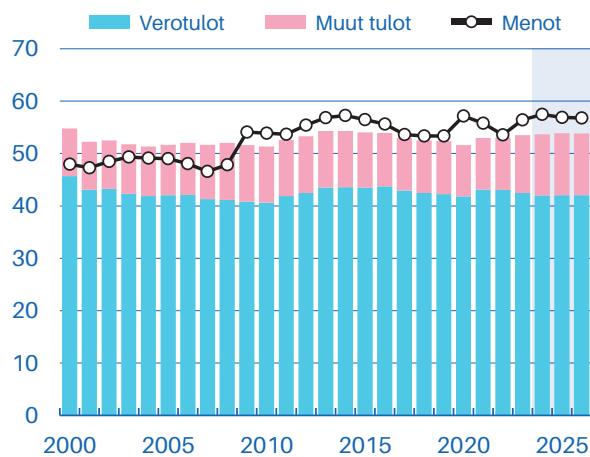
tia suhteessa bkt:hen. Kuluva vuoden ensimmäisellä puoliskolla valtion budjettitalouden alijäämä on taas kasvanut ennätysnopeasti.

Hallitusohjelman sopeutusohjelma hillitsee menojen kasvua kuluva vuodesta alkaen 3–4 mrd. eurola vuoteen 2027 mennessä. Lisäksi viime kevään kehysriihessä hallitus päätti erityisesti valtiontalouteen

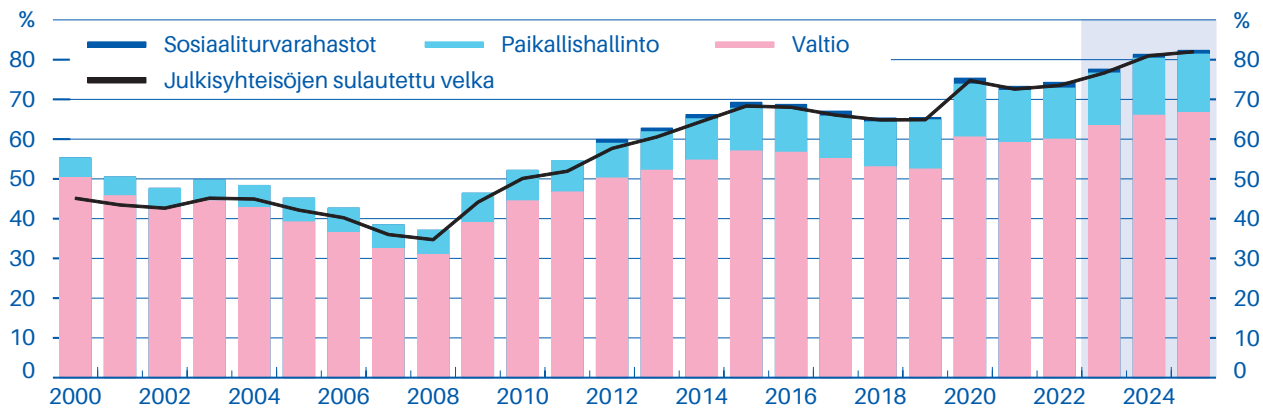
Julkisyhteisöjen rahoitusasema suhteessa bkt:hen, %

Julkisyhteisöjen tulot ja menot suhteessa bkt:hen, %

Julkisyhteisöjen velka suhteessa bkt:hen

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/g60

kohdistuvista 3 mrd. euron lisäsopeutuksista vuosina 2025–2028. Näiden seurauksena erityisesti kulutus- ja sosiaaliturvamenojen kasvu hidastuu. Toisaalta paikallishallintosektorin monivuotinen palkkaohjelma sekä eläkkeet ylläpitävät yhä julkisten menojen kasvua. Eläkkeiden indeksijäädytysten sijaan hallitus päätti kiristää eläketulon verotusta.

Investointimenot jatkavat yhä kasvuaan, vaikka puolustusmateriaalien luovutus Ukrainalle näkyi tilastoissa viime vuonna negatiivisena investointina. Suomi on antanut aseapua Ukrainalle n. 2,9 mrd. euroa vuoden 2022 jälkeen. Ennusteessa aseavun odotetaan jatkuvan samansuuruisena. Myös t&k-rahoituslaki, puolustusvoimien hävittäjähankinnat ja hallituksen investointiohjelma kasvattavat julkisia investointeja ennustejaksolla. Valtion omaisuuden myynnillä rahoitettava investointiohjelma ei lisää velkaa, vaikka kasvattaakin kansantalouden tilinpidon mukaista alijäämää. Hävittäjähankintojen täsmällinen vaikutus valtion alijäämään, velkaan ja investointeihin on vielä epävarmaa, mutta vaikutusten odotetaan näkyvän vuodesta 2025 alkaen.

Tulopuolella työttömyysvakuutusmaksujen alennus pienentää sosiaaliturvarahastojen ylijäämää tänä ja ensi vuonna, kun taas erityisesti kulutusverojen kiristykset kasvattavat valtion verotuloja pääasiassa ensi vuodesta alkaen. Korkomenot ovat luonnollisesti nousseet rahapolitiikan kiristyttyä, mutta samalla

myös korkotulot ovat kasvaneet. Koko julkisen talouden tasolla korkotulot ovat ylittäneet korkomenot, eli toistaiseksi julkinen talous kokonaisuudessaan on hyötynyt korkotason noususta. Edes valtion nettokorkomenot eivät vielä ole historiallisesti poikkeuksellisen korkeat. Korkomenojen kasvu on ongelmallista siksi, että samaan aikaan myös muut valtion menot kasvavat.

Tänä vuonna julkisen rahoitusaseman ennustetaan heikkenevän viime vuoden -2,9 prosentista -3,8 prosenttiin suhteessa bkt:hen ja vahvistuvan -3 prosenttiin ensi vuonna. Vuonna 2026 alijäämä jää 2,9 prosenttiin.

Julkinen velka kasvaa viime vuoden 76,6 prosentista 83,2 prosenttiin vuoden 2026 loppuun mennessä.

Sopeutusohjelmista huolimatta kansainvälinen luottoluokittaja Fitch heikensi Suomen valtion luottoluokituksen näkymät negatiivisiksi elokuussa 2024. Muutos tarkoittaa sitä, että luottoluokittaja arvioi valtion velkakehitykseen liittyvien riskien olevan kasvussa. Samaa viestiä kertovat valtionlainojen markkinakorot. Sijoittajat ovat alkaneet vaatia Suomelta aiempaa suurempaa tuottoa suhteessa Saksaan, Ruotsiin tai Tanskaan. Suomen pitkät markkinakorot seuraavatkin nykyään Ranskaa, jonka velkaantumista pyritään nyt suitsimaan EU:n liiallisen alijäämän menettelyllä. •

Työllisyys, hinnat ja kustannukset

Työmarkkinatilanne on heikentynyt tänä vuonna. Työllisyys on heikentynyt erityisesti rakentamisessa ja teollisuudessa, mutta monilla palvelualoilla tilanne on jatkunut suotuisana. Odotamme, että loppuvuotta kohden tilanne alkaa kohentumaan laaja-alaisesti. Ensi vuonna työllisyys nousee ja työttömyys vähenee talouden kasvun mukana. Inflaatio kiihtyy loppuvuodesta ja ensi vuonna muun muassa alv-korotusten seurauksena. Kotimaista inflaatiomittaria hillitsee kuitenkin korkotason aleneminen.

Työllisyys

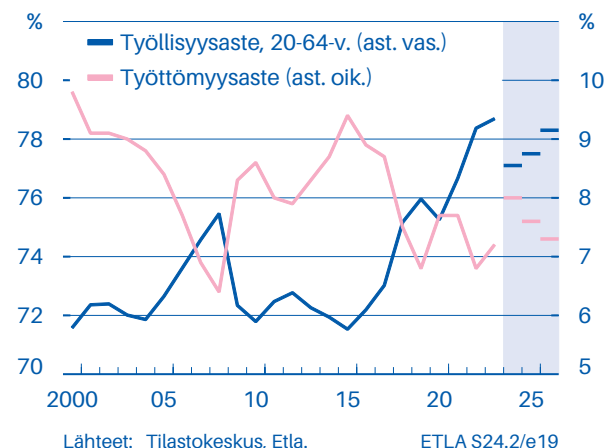
Työikäinen väestö kasvussa pitkästä ajasta

TÄNÄ VUONNA TYÖLLISTEN MÄÄRÄN ennustetaan pysyvän samalla vuositasolla kuin 2023. Alkuvuonna työllisten määrä on vähentynyt mutta loppuvuonna se kääntyy kasvuun seuraten yleistä talouskehitystä. Työttömyys on kasvanut alkuvuonna, mutta kesän aikana työttömien trendi ei ole enää oleellisesti kasvanut. Myös työttömyyden oletetaan hiljalleen vähentyvän. Vuosina 2025–2026 työllisten määrä jatkaa kasvussa, ja työttömien määrä vähenee.

Toisin kuin vielä keväällä ennustimme, työllisyysaste laskee ennusteperiodilla selvästi. Taustalla on ennakoitua suotuisampi väestökehitys. Käytämme Tilastokeskuksen väestöennustetta arvioidessamme työikäisen väestön kehitystä. Viime vuonna ja tämän vuoden alussa maahanmuutto on kuitenkin ollut paljon väestöennusteen mukaista voimakkaampaa. Tästä syystä työikäinen väestö on kasvanut merkittävästi enemmän kuin aiemmin arvioimme. Osa tästä lisäyksestä näkyy työllisinä, mutta osa kasvattaa työttömien ja työvoiman ulkopuolella olevien määrää, mikä vaikuttaa työttömyysasteeseen.

Avoimien työpaikkojen määrä on laskenut selvästi, mutta Tilastokeskuksen mukaan lasku on pysähtynyt ensimmäisellä vuosipuoliskolla ja avoimia työpaikkoja on suunnilleen saman verran kuin 2018–2019. Lomautettuja on enemmän kuin vuoden 2023 alussa,

Työllisyys- ja työttömyysaste

Työvoimatase

	Määrä	Vuosimuutos, %				
	2021	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
Työvoima (1 000 henk.)	2 766	1,6	0,8	0,7	0,9	0,6
Työlliset (1 000 henk.)	2 555	2,5	0,3	-0,2	1,4	0,9
Työttömät (1 000 henk.)	212	-10,4	7,4	12,2	-4,6	-2,7
Tehdyt työtunnit (milj.)	4 211	2,6	0,3	-0,2	0,4	0,4
		Osuudet, %				
Osallistumisaste ¹ , %	67,1	68,2	68,6	68,4	68,8	69,2
Työllisyysaste ² , %	76,7	78,4	78,7	77,1	77,5	78,3
Työttömyysaste ³ , %	7,7	6,8	7,2	8,0	7,6	7,3

¹ Työllisten ja työttömien osuus työikäisestä väestöstä (15–74-vuotiaat). ² 20–64-vuotiaat. ³ 15–74-vuotiaat.
Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/e03t

mutta heidän määränsä ei ole kasvanut lisää kuluva-
na vuonna. Työttömien määrä kasvoi selvästi viime
vuonna, ja kasvu on jatkunut kuluva vuoden ensim-
mäisellä vuosipuoliskolla. Työttömyysaste nousee tä-
nä vuonna 8,0 prosenttiin mutta pienenee taas ensi
vuodesta lähtien. Työttömyysastetta ovat nostaneet
heikko suhdanne ja voimakas maahanmuutto.

Työmarkkinatilanne on erilainen jalostuksessa ja pal-
veluissa. Palveluissa tilanne ei ole heikentynyt yhtä
paljon kuin jalostuksessa, vaikka esimerkiksi amma-
tillisessa, tieteellisessä ja teknisessä toiminnassa se-
kä hallinto- ja tukipalvelutoiminnassa työllisten mää-
rä on laskenut. Työllisyystilanne on jopa parantunut
julkisvaltaisilla palvelualueilla. Näin yksityisen sekto-
rin työllisyys on vähentynyt samalla, kun julkisen sek-
torin työllisyys on kasvanut.

Vuonna 2023 alkanut tehtyjen työtuntien supistu-
minen on jatkunut vuoden alussa. Työmarkkinoiden
kaksijakoisuus näkyy myös työtunneissa, sillä julkisel-
la sektorilla tehdyt työtunnit ovat kasvaneet samal-
la, kun yksityisellä sektorilla tunnit ovat vähentyneet.
Ennustemme mukaan tehdyt työtunnit supistu-
vat tänä vuonna hieman mutta kasvavat taas vuosina
2025 ja 2026.

Vuosien 2025 ja 2026 työllisyyden kasvu selittyy val-
taosin sillä, että euroalueen ja Suomen talous kään-
tyy uudelleen selvemmin kasvuun rahapolitiikan ki-
reyden höllentyessä, mutta työllisyysennustettamme
nostavat myös hallitusohjelmassa esitetyt työmark-
kinoihin kohdistuvat toimet. Ennustemme mukaan
kaavaillut toimet vaikuttavat työmarkkinoihin niin,
että uusia työllisiä tulee sekä työttömistä että työ-
voiman ulkopuolelta. Oletamme myös, että maahan-
muutto jatkuu aiemmin arvioitua suurempana, minkä
takia työikäinen väestö ei supistu myöskään vuosina
2025–2026. •

Hinnat ja kustannukset

Inflaatio alkaa uudelleen kiihtyä – korot pois lukien

KULUTTAJAHINTAINFLAATIO on odotetusti hidastunut. EU-yhdenmukaistettu kuluttajahintainflaatio, jossa eivät ole mukana mm. lainojen korot, oli ennakkotietojen mukaan elokuussa 1,1 prosenttia. Tämä oli ensimmäinen kuukausi, jolloin sähkön hintaindeksiin viime vuonna tehty tekninen korjaus ei vaikuttanut lukemaan, ja antaa siten oikeamman kuvan inflaatiosta kuin aiemmat lukemat tänä vuonna.

Ennusteemme mukaan EU-yhdenmukaistettu vuosinflaatio alkaa nyt uudelleen kiihtyä. Kehityksen taustalla on muun muassa arvonlisäverotuksen kiristyminen asteittain syyskuun 2024 ja todennäköisesti kesäkuun 2025 välisenä aikana. Alv-korotukset eivät mene kokonaisuudessaan välittömästi hintoihin, mutta kulutuksen vahvistuessa näin voidaan odottaa tapahtuvan.

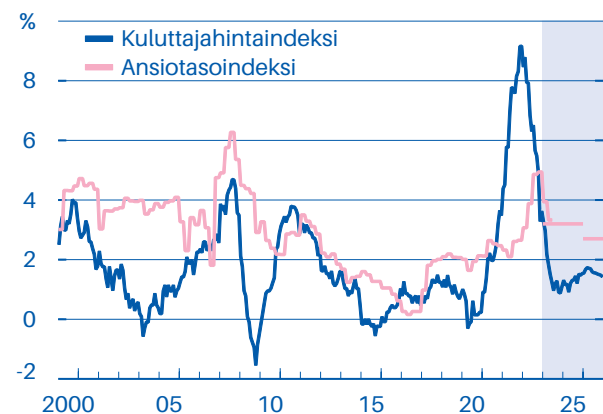
Energian ja raaka-aineiden sekä valmistettujen tavaroiden hintakehitys maailmanmarkkinoilla pysyy kuitenkin maltillisena eikä itsessään tuo hintapaineita. Kotimaisista raaka-aineista puutavara (kantohinnat) on kuitenkin kulkenut eri suuntaan ja nostaa muun muassa rakennuskustannuksia.

On mahdollista, että monien valmistettujen tuontitavaroiden – muun muassa elektroniikan – hintakehitys osoittautuu odottamaamme hitaammaksi. Kestokulutustavaroiden hinnat nousivat pandemian aikana poikkeuksellisesti. Nousu on pysähtynyt, mut-

ta ne voisivat alkaa uudelleen alentuakin, sillä Kiinan tuottajahinnat ovat laskeneet. Tämä olisi merkki osittaisesta palautumisesta pandemian aiheuttamista tuotantoketjuhäiriöistä. Toisaalta geopoliittiset jännitteet voivat nostaa tulleja ja geoeconomisten riskien pienentäminen voi hajauttaa tuotantoketjuja, mikä vaikuttaisivat päinvastaiseen suuntaan.

Koko vuoden osalta EU-yhdenmukaistettu inflaatio on ennusteemme mukaan tänä vuonna keskimäärin tasan prosentin. Ensi vuonna se kiihtyy 2,2 prosenttiin pitkälti, muttei yksinomaan, alv-kiristysten seu-

Inflaatio ja ansiotason muutokset

Lähteet: Tilastokeskus, Macrobond, Etlä. ETLA S24.2/p07

rauksena ennen arvioitua hidastumista kahteen prosenttiin vuonna 2026.

Kansallinen kuluttajahintaindeksi nousee ennusteemme mukaan tänä vuonna keskimäärin 1,6 prosenttia. Suurin kontribuutio tulee asumisen sekä muiden tavaroiden ja palvelujen hinnoista; näiden muutosten taustalla on lähinnä korkotason nousu viime vuodesta. Ravintolapalveluiden hintakehitys on myös vaikuttanut paljon tänä vuonna, minkä taustalla on muun muassa vuoden viipeellä lounashintoihin välittyvä elintarvikkeiden hintojen nousu. Muiden kuluttajahintaerien vaikutus kokonaisinflaatioon on pieni tai jopa negatiivinen. Esimerkiksi elintarvikkeiden hinnat alenevat hieman tänä vuonna.

Kansallinen kuluttajahintainflaatio hidastuu keskimäärin edelleen ensi vuonna – 1,3 prosenttiin – korkotason nyt jo alkaneen alenemisen myötä. Muiden erien osalta inflaatio on suhteellisen lähellä kuluvan vuoden maltillisia lukuja, joskin alv-muutokset vaikuttavat enemmän ensi vuoden kuin kuluvan vuoden inflaatioon.

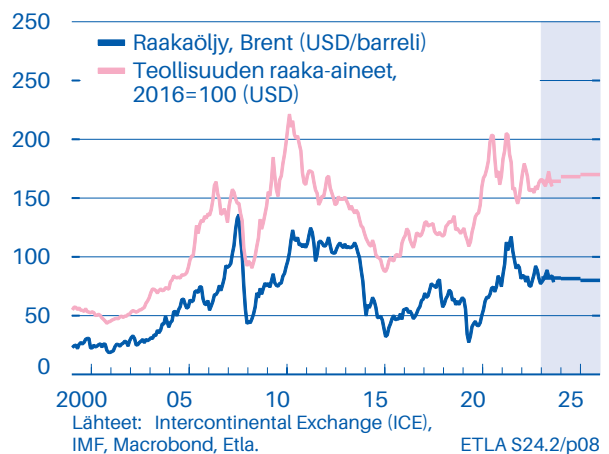
Merkittävin tuotekohtainen alv-vaikutus näkyy tammikuussa kirjojen, lääkkeiden, kulttuuri-, majoitus- ja liikuntapalvelujen sekä henkilökuljetusten hinnoissa, kun ne nousevat 10 prosentin alv-kannasta 14 prosentin kantaan sekä kesäkuussa 2025 makeisten ja suklaan nousussa 14 prosentin kannasta 25,5 prosentin kantaan. Olemme ennusteessa olettaneet, että näin tapah-

tuu, vaikka asia varmistuu vasta syksyn 2024 aikana. Kokonaisinflaation näkökulmasta yleisen alv-kannan nousu syyskuussa on kuitenkin merkittävämpi asia.

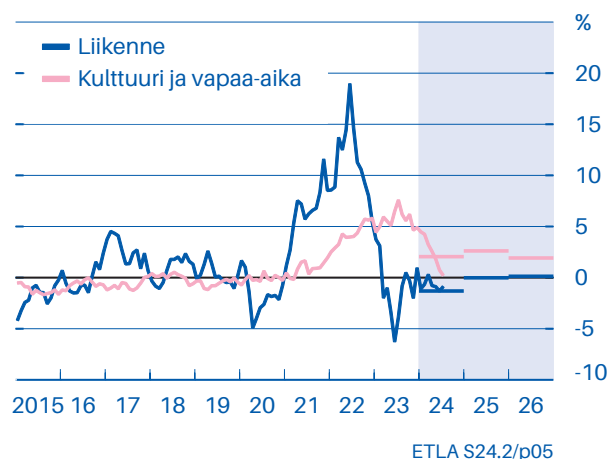
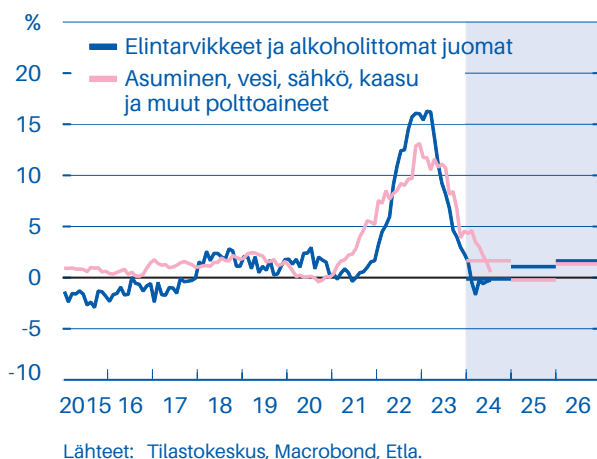
Kansallinen pohjainflaatio, jossa on poistettu elintarvikkeiden ja energian volatiilit hinnat, hidastuu viime vuoden 6,6 prosentista kuluvan vuoden 2,8 prosenttiin ja edelleen 1,3 prosenttiin ensi vuonna. Ensi vuonna inflaatio ja pohjainflaatio olisivat siten yhtä suuria.

Perushintaindeksi alenee tänä vuonna reilun prosentin viime vuodesta ja on muuttumaton ensi vuonna.

Raakaöljy ja teollisuuden raaka-aineet

Kuluttajahintainflaatio eräissä tuotteissa

Hinta- ja kustannustason kehitys ja siihen vaikuttavia tekijöitä

Tekijä	Muutos edellisestä vuodesta, %					
	2021	2022	2023	2024 ^E	2025 ^E	2026 ^E
1. Työn tuottavuus ¹	0,8	-1,2	-1,5	0,0	1,0	0,9
2. Työvoimakustannukset työtuntia kohti	4,5	4,0	4,6	1,0	3,9	3,1
3. Ansiotaso	2,4	2,4	4,2	3,2	3,2	2,7
4. Yksikkötyökustannukset ²	3,7	5,3	6,2	1,0	2,9	2,2
5. Bkt:n hintaindeksi	2,4	5,4	3,9	1,0	2,1	2,0
6. Tuontihinnat (tavarat ja palvelut)	9,6	19,4	-2,7	-1,5	-1,8	-0,5
7. Yksityisen kulutuksen hinta	2,2	6,2	4,4	1,4	2,0	1,8
8. Perushintaindeksi ³	9,9	21,0	-1,7	-1,6	0,2	0,5
9. Kuluttajahintainflaatio	2,2	7,1	6,3	1,6	1,3	1,6
10. Pohjainflaatio ⁴	1,7	4,1	6,6	2,8	1,3	1,6
11. EU-yhdenmukaistettu kuluttajahintainflaatio	2,1	7,2	4,3	1,0	2,2	2,0
12. Reaalinen ansiotaso [3]/[9]	0,2	-4,4	-1,9	1,6	1,9	1,1
13. Reaalinen tuntityövoimakustannus [2]/[5]	2,0	-1,3	0,7	0,0	1,8	1,1

¹ Bkt:n määrä per tehdyt työtunnit. ² Työvoimakustannukset per bkt:n määrä. ³ Mittaa kotimaisten ja tuontitavaroiden hintakehitystä niiden lähtien markkinoille. ⁴ Inflaatio pl. energia ja elintarvikkeet. Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/p01t

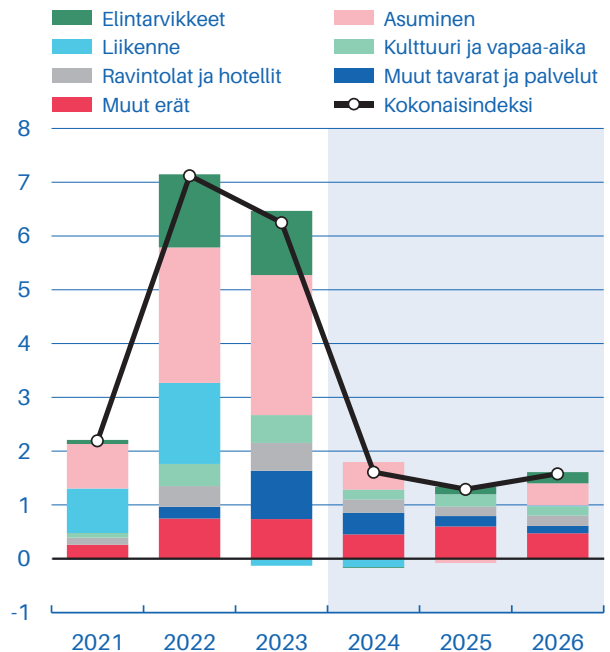
Se kuitenkin nousi melkein kolmanneksella vuosi-
na 2021–2022. Perushintaindeksi ennakoi tavaroiden
hintojen kehitystä kuluttajahintakorissa.

Ansiotasoindeksin nousu hidastuu viime vuoden 4,2
prosentista arviomme mukaan reiluun kolmeen pro-
senttiin tänä ja ensi vuonna. Reaalisesti ansiotaso
kääntyy nousuun.

Suomen tuotannon kustannuskilpailukyky vahvistuu
tänä vuonna melkein kolme prosenttia ja heikkenee
ensi vuonna vajaan prosentin. Tämä palauttaa kus-
tannuskilpailukyyn hieman paremmaksi kuin se oli
ennen pandemiaa. Vaihtosuhte kehittyi kuitenkin
huonommin kuin kilpailijamaissa ja on heikompi kuin
ennen pandemiaa.

Mittaamme kustannuskilpailukykyä nimellisten yksik-
kötyökustannusten kehityksellä kilpailijamaissa verrat-
tuna Suomeen. Vertailussa on käytetty tätä Etlän uut-
ta syksyn ennustetta Suomelle ja Euroopan komission
toukokuussa julkaisemia ennusteita muille maille. •

Kuluttajahintainflaatio ja sen rakenne, %-yksikköä

Lähteet: Tilastokeskus, Etlä.

ETLA S24.2/p09

Ennusteryhmä

ETLAN ENNUSTERYHMÄN tärkeimpiä julkaisuja ovat Suhdanne-Ennuste, Suhdanne-Toimialat, Päästöennuste ja Kilpailukykyennuste. Suhdanne-Toimialat sisältää yksityiskohtaista tietoa eri toimialoilta, ja se julkaistaan ilmaisena verkkoversiona kahdesti vuodessa Suhdanne-raportin jälkeen. Päästöennuste on

vuonna 2019 aloitettu julkaisu, joka ennustaa Suomen kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä lähivuosina. Kilpailukykyennuste ennustaa Suomen tuotannon kustannuskilpailukyvyn tilaa lähivuosina ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

Sakari Lähdemäki
KTT

Kansainvälinen talous,
investoinnit, työllisyys

X: @lahdems

Päivi Puonti
VTT

Ennustepäällikkö
Yhteenveto, julkinen
talous

X: @PaiviPuonti

Ville Kaitila
VTL

Yksityinen kulutus,
hinnat ja kustannukset

X: @VilleKaitila

Birgitta Berg-Andersson
KTL

Vienti, tuonti, vaihtotase

X: @BirgittaBergA1

SUHDANNE

Elinkeinoelämän tutkimuslaitos

ISSN: 0787-9342

Kustantaja: Taloustieto Oy

Puh. 09-609 900
www.etla.fi
etunimi.sukunimi@etla.fi

Arkadiankatu 23 B
00100 Helsinki
